

Agenda – Y Pwyllgor ar Ddiwygio Etholiadol y Cynulliad

Lleoliad:	I gael rhagor o wybodaeth cysylltwch a:
Ystafell Bwyllgora 4 – Tŷ Hywel	Helen Finlayson
Dyddiad: Dydd Llun, 24 Chwefror 2020	Clerc y Pwyllgor
Amser: 10.00	0300 200 6565
	SeneddDiwygio@cynulliad.cymru

Yn ei gyfarfod ar 3 Chwefror, yn unol â Rheolau Sefydlog 17.42(vi) a (ix), cytunodd y Pwyllgor i wahardd y cyhoedd o'r cyfarfod hwn.

1 Cyflwyniadau, ymddiheuriadau, dirprwyon a datgan buddiannau
(10.00)

2 Ethol Cynulliad mwy amrywiol: dull ymgynghori
(10.00-10.20) (Tudalennau 1 – 20)

Dogfennau atodol:

CAER(5)-5-20 Papur 1 – Dull ymgynghori [Saesneg yn unig]

3 Capasiti'r Cynulliad: ystyried y dystiolaeth
(10.20-10.30) (Tudalennau 21 – 59)

Dogfennau atodol:

CAER(5)-5-20 Papur 2 – Adolygiad o'r dystiolaeth ar gapasiti [Saesneg yn unig]

4 Strategaeth ymgynghori â'r cyhoedd
(10.30-10.50) (Tudalennau 60 – 61)

Dogfennau atodol:

CAER(5)-5-20 Papur 3 – Casglu dystiolaeth ac ymgynghori â'r cyhoedd
[Saesneg yn unig]

5 Papurau i'w nodi

(10.50)

5.1 Cyflwyniad ysgrifenedig gan unigolyn ar gapasiti'r Cynulliad – Ionawr 2020

(Tudalen 62)

Dogfennau atodol:

CAER(5)-5-20 Papur i'w nodi 1 [Saesneg yn unig]

5.2 Cyflwyniad ysgrifenedig gan Gyngor Cymuned Pencraig ar gapasiti'r Cynulliad – Ionawr 2020

(Tudalen 63)

Dogfennau atodol:

CAER(5)-5-20 Papur i'w nodi 2 [Saesneg yn unig]

5.3 Cyflwyniad ysgrifenedig gan Prospect ar gapasiti'r Cynulliad – Chwefror 2020

(Tudalennau 64 – 66)

Dogfennau atodol:

CAER(5)-5-20 Papur i'w nodi 3 [Saesneg yn unig]

5.4 Cyflwyniad ysgrifenedig gan Gyngor Tref Llanandras a Norton ar gapasiti'r Cynulliad – Chwefror 2020

(Tudalen 67)

Dogfennau atodol:

CAER(5)-5-20 Papur i'w nodi 4 [Saesneg yn unig]

5.5 Llythyr gan y Gweinidog Cyllid a'r Trefnydd ar gapasiti'r Cynulliad – 10 Chwefror 2020

(Tudalennau 68 – 71)

Dogfennau atodol:

CAER(5)-5-20 Papur i'w nodi 5

**5.6 Cyflwyniad ysgrifenedig gan Gyngor Cymuned Maesyfed ar gapasiti'r
Cynulliad – Chwefror 2020**

(Tudalen 72)

Dogfennau atodol:

CAER(5)-5-20 – Papur i'w nodi 6 [Saesneg yn unig]

**5.7 Llythyr gan Benhaeth y Comisiwn Cydraddoldeb a Hawliau Dynol yng
Nghymru â gwybodaeth ychwanegol yn dilyn y cyfarfod ar 13 Ionawr 2020 –
12 Chwefror 2020**

(Tudalennau 73 – 75)

Dogfennau atodol:

CAER(5)-5-20 – Papur i'w nodi 7

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon

Eitem 4

Yn rhinwedd paragraff(au) ix o Reol Sefydlog 17.42

Mae cyfngiadau ar y ddogfen hon

Eitem 5.1

CAER(5)-5-20 Papur i'w nodi 1

Hello

I hope this is the right place to send this email

I like many people in Wales are concerned about the spiraling costs of running the assembly

In these hard times of underfunded councils and services being cut and abolished there seems to be one institution which has been untouched and unaffected and that is the Assembly itself.

With regards to a full review of the Electoral system and bounder for electing AM member's in Wales seems to be a fantastic opportunity to reduce the running costs of the Assembly and use this money to support real communities in Wales.

Currently there are 60 member all of which are paid over £68 thousand pounds per year plus all have an extra £100 thousand for staff plus of course all the extras they claim such as office expenses, accommodation, travel costs etc

Now is the ideal opportunity to re asses the amount of members and to reduce by 50 % from 60 AM's to 30 AM's, this would save the Welsh tax payer over £5,040,000 which would be used to support local councils.

Further cuts should also be implemented in the Assembly by reducing the amount each member is paid, AM's should be paid a fair amount and being paid half the amount of colleges in Westminster would be ideal, also the roles of proceeding officers ect should be abolished and they should only receive the same as all the other AM's. The first minister of Wales should be the only person in the Assembly who receives a little extra but again this should reflect half the amount the UK Prime Minister receives.

The Chancellor of the Exchequer gave the Assembly an extra 500 million over a year ago then last year you were given an extra 600 million, so where is the money? Give this extra cash to every council in Wales and stop helping your selves!

All in all we need to get the boundaries in order during Labour's last year in power in the Assembly ready for 2021 where Wales gets a new fresh smaller Assembly team, saving tax payers money

Together we can change Wales and make it work for everyone

Together we can lower taxation for the people of Wales and yes everyone must pay tax even those on benefits, time for a change time to get it right.

Written submission from Old Radnor Community Council – January 2020

Dear Sirs

The Community Council considered the letter from the Committee for Electoral Reform at its recent meeting. Members asked that I reiterate the comment submitted in response to the initial consultation on Assembly size in March 2018. This was -

Creating a Parliament for Wales Consultation: Members felt strongly that the additional costs to increasing the number of Assembly Members could not be justified given the reductions in Council budgets and that the money would be better spent on maintaining local services.

Regards

Clerk, Old Radnor Community Council

Dawn Bowden AM
Chair Committee on Assembly Electoral Reform
National Assembly for Wales
Cardiff
CF99 1NA

5th of February 2020

Dear Dawn

Prospect Submission on the proposals for electoral reform in National Assembly for Wales

Thank you for inviting Prospect to comment on the proposals to potentially expand the number of assembly members as per the recommendations in the 2017 report, *A Parliament that Works for Wales*. I have consulted with my members and fellow trade union representatives and have laid out a summary of the Prospect position to these proposals below.

Prospect is a non-politically affiliated trade union and therefore we would not seek to actively endorse or oppose the increasing of the numbers of assembly members in the Welsh Assembly. We can though see the rationale of why this has been suggested. Prospect is fully supportive of the concept of devolution and the general constructive attitude taken by the Welsh Government towards Trade Unions and the wider industrial relations environment in Wales. We feel that this constructive approach leads to better outcomes for both employer and employee alike and this in turn provides better public services and a more positive work environment in both the private and public sectors.

In light of the above we think further devolution of powers to the Welsh Assembly is desirable and should be encouraged. We note the recent Justice in Wales for the People of Wales Report¹ and welcome the recommendations that more justice powers should be devolved to Wales. In addition to this with the Brexit position being unclear we are of the opinion that as many of the powers being repatriated from the EU should be passed straight to the devolved administrations and not rest in Westminster.

As stated above as we are politically neutral we feel that it is entirely a matter for the elected members of the assembly to decide if they wish to increase the number of

¹ https://gov.wales/sites/default/files/publications/2019-10/Justice%20Commission%20ENG%20DIGITAL_2.pdf

Assembly members and Prospect will be supportive of the Welsh Assembly and the work it is doing regardless of that choice.

We recognise though that for the reasons above the work load of the assembly is likely to increase. For a legislature to be effective it must have the resources to properly scrutinise legislation and while Prospect recognise the sterling effort carried out by Assembly members to date we feel it is not ideal for them having to sit in on 2 or 3 committees at a time, this must surely restrict the time each member can spend scrutinising legislation.

This relates to our primary concern with an increase in Assembly members and that is related to workload concerns that have been raised by our members in the Assembly itself and Welsh Government generally. Our members are proud of the work they do on behalf of the Welsh people but sometimes feel they have insufficient resources to carry out all of the work required of them by the Assembly. A particular example was highlighted to me below:

“Specifically within my profession there has been an increasing demand for evidence to support policy and yet our deputy director has had to fight hard for any additional resource and has succeeded in being given only a proportion of what we need. Demand would likely increase in line with an increase in AM's and subsequent increase in Oral Assembly Question's, requests for evidence etc.

At this moment in time in our division there are certain posts that haven't been filled when they become vacant (due to person in post getting promotion or VES etc) and so requests for information or evidence relating to that topic get picked up eventually in a mop up and responded to in the quickest / briefest way possible – i.e. not with the highest level of quality or value added.

A specific example is an environmental post that has now been passed over to our branch without any additional resource. In the past this post used to produce at least four outputs per year that were of value and referred to, especially with the increasing concern over the environment. But now the outputs are not completed and requests for information are dealt with on a “who's got capacity to pick up this one?” basis.

I still fail to understand how an increased demand from ministers runs alongside a decrease in resources and we would not want to see this disparity increase in future”

Welsh Government employee

A similar concern was raised by another member in relation to the potential Brexit impacts:

“In my Division we here have been front and centre of many negotiations with advice being required at unprecedently short notice. This has meant that we have often not had the luxury of who has capacity to pick this up as it is often only one person who knows the area, resulting in poor wellbeing, high stress and people leaving the Division. We also do not have the resource required to deal with this, are carrying many vacancies and are looking at potentially over 20 additional returning EU statutory functions that we will need to deliver. Therefore I echo that an increase in AMs would need to be reflected in increasing resource”

Welsh Government employee

Similar sentiments have been picked up from our wider membership generally across Welsh Government and Prospect are already arguing for sufficient resources to cope with the current requirements of the Welsh Assembly so any increase would have to be met with sufficient resource to allow our members to properly serve the people of Wales.

Our members in the Welsh Assembly are generally enthusiastic about an increase in the potential members of assembly members as they recognise that with the increase in legislative powers more assembly members are needed to properly fulfil those functions.

They have raised similar concerns about making sure that any corresponding increase in AM's are sufficiently resourced with adequate support staff, a particular concern was raised over the cap on head count in the assembly as it currently stands, if the number of AM's was to increase this surely needs to be revised. They have also raised more practical concerns over space in the Assembly. Currently they feel they are struggling for space with the arrangements as they stand and there are already requests for more office space for the existing AM's. If the number of AM's were to increase they feel more office space would be needed and would want to see a detailed plan of where the new AM's and the related staff would be based.

In summary Prospect and its members will continue to support and work with the Welsh Government whichever decision it decides to make and request that any increase in Assembly Members is sufficiently resourced to allow our members to carry out their work to the high standards they and the Welsh people expect.

Daniel Maney

Swyddog Trafodaethau / Negotiations Officer

Prospect - Cymru / Wales

1 Heol y Gadeirlan, Caerdydd CF11 9SD

1 Cathedral Road, Cardiff CF11 9SD

T: 029 22237052 or 029 20667770 M: 07770 304495

Written submission from Presteigne and Norton Town Council – February 2020

The Town Council considered the letter from the Committee for Electoral Reform at its recent meeting. Members asked that I reiterate the comments submitted in response to the initial consultation on Assembly size in March 2018 i.e. that they felt strongly that the additional costs to increasing the number of Assembly Members could not be justified given the reductions in Council budgets and that the money would be better spent on maintaining local services.

Regards

Clerk, Presteigne and Norton Town Council

Eitem 5.5

Rebecca Evans AC/AM
Y Gweinidog Cyllid a'r Trefnydd
Minister for Finance and Trefnydd

Eich cyf/Your ref
Ein cyf/Our ref

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Dawn Bowden AC
Cadeirydd y Pwyllgor ar Ddiwygio Etholiadol y Cynulliad,
Cynulliad Cenedlaethol Cymru.

10 Chwefror 2020

Annwyl Dawn,

Y Pwyllgor ar Ddiwygio Etholiadol y Cynulliad: ymchwiliad i gapasiti'r Cynulliad

Diolch am eich llythyr yn gwahodd Llywodraeth Cymru i gyflwyno tystiolaeth ysgrifenedig i lywio gwaith eich Pwyllgor ar gapasiti'r Cynulliad. Gofynnnoch bedwar cwestiwn penodol, a nodir fy ymatebion isod. Fe welwch fy mod wedi cyfuno'r cwestiynau'n ddau faes ar wahân yn yr ymchwiliad.

1. "Sut y gallai unrhyw newidiadau diweddar neu newidiadau disgwyliedig i bwerau'r Cynulliad, neu'r cyd-destun cyfansoddiadol ehangach, gael eu hadlewyrchu yn strwythur neu gyfrifoldebau Llywodraeth Cymru".

"Unrhyw oblygiadau posibl i Lywodraeth Cymru yn sgil cynyddu nifer yr Aelodau Cynulliad, gan gynnwys a fyddai Llywodraeth Cymru yn gofyn am unrhyw newid i'r terfyn presennol ar nifer y Gweinidogion a bennir gan Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006".

Mae'r Pwyllgor yn gywir i osod ei ymchwiliad yng nghyd-destun sefyllfa gyfansoddiadol sy'n newid yn gyflym, gan gynnwys cynyddu cymwyseddau a chyfrifoldebau'r Cynulliad a Gweinidogion Cymru yn sylweddol. Mae'r datblygiadau hyn wedi'u cyflymu a'u dwysáu gan oblygiadau llywodraethol Brexit. Un o ganlyniadau allweddol Brexit fydd ehangu cyfrifoldebau gweinidogol yn sylweddol, yn enwedig ym meysydd yr amgylchedd a materion gwledig a materion economaidd.

Mae'n bwysig cydnabod nad yw'r cyfrifoldebau ychwanegol hyn wedi'u cyfyngu i gyflawni swyddogaethau statudol newydd, er mor bwysig yw'r rheini. Byddant hefyd yn arwain at rôl fwy sylweddol mewn cysylltiadau rhnglywodraethol. Mae angen i Weinidogion Llywodraeth Cymru gyfranogi fwyfwy mewn cyfarfodydd rhngweinidogol wyneb yn wyneb â'u gweinidogion cyfatebol mewn gweinyddiaethau eraill, i rannu gwybodaeth a thrafod cydlynus polisiau a rhagleni yn effeithiol, er enghraift, yn y meysydd a fydd wedi'u cynnwys yn y fframweithiau newydd.

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1NA

Correspondence.Rebecca.Evans@gov.wales
Gohebiaeth.Rebecca.Evans@llyw.cymru

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

Tudalen y pecyn 68

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and responding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Ar wahân i Brexit, gall datblygiadau polisi domestig hefyd arwain at ddatganoli cyfrifoldebau ychwanegol i Lywodraeth Cymru yn y dyfodol. Mae Comisiwn Thomas ar Gyfiawnder yng Nghymru wedi argymhell "datganoli swyddogaethau cyfiawnder yn sylweddol" i'r sefydliadau datganoledig, ac wedi nodi "Yn sgil datganoli deddfwriaethol, rhaid sefydlu Adran Gyfiawnder newydd yn Llywodraeth Cymru a arweinir gan un o Weinidogion y Cabinet". Yn ogystal, mae disgwyd adroddiad Adolygiad Keith Williams o'r system reilffordd yn fuan iawn, ac mae'n bosibl y bydd ganddo ragor i'w ddweud am ddatganoli pwerau ychwanegol i Weinidogion Cymru (rhywbeth yr ydym wedi dadlau drosto).

Wrth i gyfrifoldebau barhau i newid ac ehangu fel hyn, adolygir strwythur a threfniant mewnol Llywodraeth Cymru yn gyson. Mae hyn yn ymwneud â nifer y Gweinidogion (Gweinidogion y Cabinet a Dirprwy Weinidogion) yn y Llywodraeth, yn ogystal â chwmpas a graddfa cyfrifoldebau gweinidogol unigol. Fel y mae pethau ar hyn o bryd, bydd rhaid i'r cyfrifoldebau statudol newydd sy'n codi yn sgil Brexit gael eu hychwanegu at y portffolios Gweinidogol mwyaf priodol o blith y rheini sydd eisoes yn bodoli, o leiaf yn y tymor byr. Ond, byddai datganoli deddfwriaethol mewn cysylltiad â Chyfiawnder, pe bai argymhelliaid Comisiwn Thomas yn cael ei dderbyn, yn golygu bod angen creu portffolio Gweinidogol newydd (gan arwain at newidiadau i drefniant y gwasanaeth sifil o fewn y Llywodraeth).

Yn y cyd-destun hwn, mae'r terfyn statudol ar nifer y Gweinidogion y gellir eu penodi yn berthnasol iawn. Mae Brexit yn enghraiftt dda o'r anawsterau a all godi. Roedd modd i Lywodraeth yr Alban benodi Gweinidog Cabinet ychwanegol i fod yn gyfrifol am reoli'r materion polisi a rhnglywodraethol newydd helaeth iawn a oedd yn codi. Ar y llaw arall, gan fod ganddi set lawn o Weinidogion eisoes yn ei lle yn unol â'r terfyn statudol, yr unig ffordd y mae Llywodraeth Cymru wedi gallu rheoli'r cyfrifoldebau ychwanegol hyn yw drwy ofyn i'r Cwnsler Cyffredinol eu hysgwyddo, ar ben ei gyfrifoldebau eraill fel Swyddog y Gyfraith y Llywodraeth.

Felly, o gofio bod cyfrifoldebau Llywodraeth Cymru yn ehangu, boed hynny yn sgil Brexit neu ddatblygiadau domestig eraill, mae achos da dros gynyddu uchafswm y penodiadau Gweinidogol¹. Ar hyn o bryd, gellir gwneud 12 penodiad o'r fath (ar ben penodi'r Prif Weinidog a'r Cwnsler Cyffredinol), sef 20% o gyfanswm aelodau'r Cynulliad. Pe bai maint y Cynulliad yn cael ei gynyddu, nid yw'n afrealistig disgwyd gweld cynnydd cymesur yn uchafswm y penodiadau Gweinidogol a ganiateir (sydd, wrth gwrs, yn rhywbeth y gallai'r Cynulliad ei hun ddeddfu ar ei gyfer, yn amodol ar ofyniad uwchfwyafrif yng Nghyfnod 4 Bil).

2. "Unrhyw ddiwygiadau i weithdrefnau, arferion gwaith neu drefniadau'r Cynulliad o ran cymorth y gellid eu gwneud i gynyddu capaciti Cynulliad sydd â 60 o Aelodau i gyflawni ei swyddogaethau o ran cynrychioli, craffu a deddfu".

"A fyddai angen diwygio gweithdrefnau neu arferion y Cynulliad pe bai maint y Cynulliad yn cynyddu".

Man cychwyn y Llywodraeth yw mai Cyfrifoldeb y Cynulliad ei hun drwy'r Pwyllgor Busnes yw pennu ei weithdrefnau a'i arferion gweithio ei hun, a bydd Gweinidogion bob amser yn ceisio ymaddasu i'r rheini. Wedi dweud hynny, mae gan y Llywodraeth fudd amlwg mewn sicrhau ei fusnes, yn enwedig ei gynigion deddfwriaethol, mewn amser rhesymol, a byddai'n cefnogi gweithdrefnau Cynulliad sy'n hwyluso hynny.

Yn y cyd-destun hwn, hoffwn atgoffa'r Pwyllgor o'r canlynol:

¹ Noder, serch hynny, y byddai unrhyw gynydd yn nifer y Gweinidogion yn arwain yn anorfod at neilltu rhagor o amser y Cyfarfod Llawn i Gwestiynau Llafar y Cynulliad ac felly (onid oedd cynnydd cyfatebol yn amser y Cyfarfod Llawn) yn lleihau faint o amser y Cyfarfod Llawn a fyddai ar gael i gyflwyno busnes Llywodraeth arall. Gellid lleihau'r effaith hon drwy lacio'r amserlen o ran pryd y mae Gweinidogion yn ateb cwestiynau o bob pedair wythnos i, dyweder, bob pum wythnos.

- bod amser y Cyfarfodydd Llawn ar ddydd Mawrth a dydd Mercher wedi aros yr un fath, er gwaethaf y cynnydd sylweddol ym mhwerau'r Cynulliad²;
- y cytunwyd ar y ffordd bresennol o rannu amser y Cyfarfod Llawn (60% busnes Llywodraeth, 40% busnes arall) ym 1999, ymhell cyn y daeth yn bosibl i'r Llywodraeth gyflwyno deddfwriaeth sylfaenol ddraft;
- ac, ymhellach, bod rhaid defnyddio rhan sylweddol o amser y Cyfarfod Llawn sydd wedi'i neilltuo i'r Llywodraeth ar gyfer busnes gorfodol, megis Cwestiynau Llafar a'r Datganiad Busnes wythnosol, gan adael rhan gymharol fach o'r amser hwnnw i'r Llywodraeth gyflwyno busnes yn ôl ei disgrifiwn³.

Mae dadl felly dros ailystyried pob un o'r materion hyn (er nad yw'r Llywodraeth yn ystyried y byddai o reidrwydd angen diwygio pe bai maint y Cynulliad yn cael ei gynyddu, fel y mae'n pedwerydd cwestiwn yn ei awgrymu). Wedi dweud hynny, ein barn ar y cyfan yw nad yw'r trefniadau presennol ar gyfer defnyddio amser y Cyfarfod Llawn yn rhoi cyfyngiad sylweddol ar y Llywodraeth o ran pasio ei busnes deddfwriaethol mewn amser rhesymol, er y gallai hyn fod ar draul busnes Llywodraeth arall, megis datganiadau llafar Gweinidogion, ac mae'n ddigon posibl y gall fod ar Aelodau eisiau clywed a thrafod y rheini.

Rhaid i'r cyfrifoldeb fod ar Aelodau'r Cynulliad i benderfynu a yw'r trefniadau ar gyfer defnyddio amser y Cyfarfod Llawn sydd ar gael i graffu ar ddeddfwriaeth ddraft a busnes Llywodraeth arall yn fodhaol. Ymddengys fod llawer o Aelodau yn derbyn y gall ystyriaeth Cyfnod 3 Bil fod yn ddiangen o lafur, yn enwedig pan fo llawer o gydsyniad. A oes ffordd gyflymach o benderfynu ar welliannau annadleuol, er engraifft, pleidleisio en bloc yn amlach, neu drwy wthio prif welliannau yn unig i bleidlais, gan ystyried bod pob gwelliant canlyniadol wedi'u cytuno/heb eu cytuno? Ymhellach, a yw hi bob amser yn angenrheidiol i is-ddeddfwriaeth fod â Gweithdrefn Cynulliad? Mewn seneddau eraill, weithiau nid oes gweithdrefn ynglwm wrth offerynnau sy'n delio gyda materion technegol yn bennaf, a gall fod yn werth ystyried hyn yma (gan o bosibl arbed amser yn y Cyfarfod Llawn yn achos gweithdrefn gadarnhaol).

Mae gweithdrefn Pwyllgorau yn peri mwy o bryder, o ran deddfwriaeth ddraft ac yn fwy cyffredinol. Gan edrych ar ddeddfwriaeth i ddechrau, a chan gymryd engraifft gyfredol, bydd Gweinidogion wedi gorfol gwneud pedwar ymddangosiad mewn tri Phwyllgor gwahanol yng Nghyfnod 1 i drafod Bil Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru). Mae hyn yn cymryd llawer iawn o amser y Gweinidogion (dros saith awr i gyd o drafod ar lafar mewn Pwyllgorau, cyn i'r Bil hyd yn oed gyrraedd y Cyfarfod Llawn am ddadl ar yr egwyddorion cyffredinol), a byddwn yn dadlau nad yw'n ffafriol i ddull cyfannol o graffu ar gynigion y Llywodraeth. Gallai Pwyllgorau ystyried cyfarfodydd ar y cyd pan fo budd cyffredin mewn mater, a gallai hyn osgoi'r sefyllfa pan fo Pwyllgorau gwahanol yn craffu ar Weinidogion ynglŷn â'r un pynciau, yn ogystal â hwyluso proses graffu fwy effeithlon o safbwyt y Cynulliad.

O ran busnes heblaw am ddeddfwriaeth, gwnaf dri phwynt, i geisio galluogi Pwyllgorau i gael yr effaith fwyaf posibl:

- Mewn cysylltiad â sesiynau tystiolaeth Gweinidogion, o gofio mai'r nod yw i Weinidogion roi'r atebion gorau posibl i'r Pwyllgorau, a oes modd i'r Pwyllgorau roi gwybod yn ffurfiol ymlaen llaw ba feysydd yr hoffent edrych arnynt? Byddai hyn yn

² A oes potensial i gynyddu amser y Cyfarfod Llawn o bryd i'w gilydd, er engraifft, cyfarfod ar Ddydd Iau unwaith bob pythefnos/mis, i ddelio gyda busnes Pwyllgor neu fusnes y meinciau cefn (dadleuon Aelodau, cynigion deddfwriaethol, dadleuon byr)?

³ Ar hyn o bryd, mae gan y Llywodraeth oddeutu pedair awr yr wythnos ar gyfer ei busnes dewisol, unwaith y caniateir amser ar gyfer Cwestiynau'r Prif Weinidog, Cwestiynau Llafar y Cynulliad a'r Datganiad Busnes; mae hyn tua'r un faint o amser sydd ar gael ar gyfer busnes anlyweddol.

galluogi Gweinidogion ac Aelodau i ganolbwytio'n effeithlon ar y materion allweddol gyda golwg ar gael tystiolaeth o safon o'r sesiwn. Byddai hefyd yn lleihau'r angen am gwestiynau dilynol gan Bwyllgorau a all fod yn rhai eang ac sydd, yn y diwedd, yn gofyn am ymatebion ysgrifenedig nad yw aelodau o Bwyllgorau yn cael cyfle i ymateb iddynt.

- Yn ail, ymddengys fod rhai o argymhellion Pwyllgorau wedi'u seilio ar gamddealltwriaeth. Gall hyn wneud i ymatebion y Llywodraeth ymddangos yn anodd neu'n anghynorthwyol, er nad hynny yw ein bwriad wrth reswm. A oes modd rhannu adroddiadau drafft â ni ymlaen llaw, fel sy'n digwydd gydag adroddiadau'r Swyddfa Archwilio Genedlaethol mewn gweithdrefnau sydd wedi hen ennill eu plwyf, i roi'r cyfle inni egluro neu gywiro camddealltwriaeth? Dylai hyn hwyluso argymhellion sydd wedi'u seilio'n fwy ar wybodaeth ac ymatebion mwy cadarnhaol gan y Llywodraeth.
- Yn drydydd, mae'r Llywodraeth ar gael i gyflwyno tystiolaeth i Bwyllgorau yn ystod y Toriad, petai hynny'n gymorth i'w gwaith.

Gobeithiaf fod y sylwadau hyn o gymorth at eich amcanion, ac edrychaf ymlaen at glywed casgliadau'r Pwyllgor ar y materion hyn maes o law.

Yn gywir,

Rebecca Evans AC/AM
Y Gweinidog Cyllid a'r Trefnydd
Minister for Finance and Trefnydd

Eitem 5.6

Written submission from New Radnor Community Council – February 2020

The Community Council considered the letter from the Committee for Electoral Reform at its recent meeting. Members asked that I reiterate the comment submitted in response to the initial consultation on Assembly size in March 2018. This was that they felt strongly that the additional costs to increasing the number of Assembly Members could not be justified given the reductions in Council budgets and that the money would be better spent on maintaining local services.

Regards

Clerk, New Radnor Community Council

Dawn Bowden AC

Cadeirydd, Pwyllgor ar Ddiwygio

Etholiadol y Cynulliad

Cynulliad Cenedlaethol Cymru

12 Chweffor 2020

Annwyl Dawn Bowden AC

Pwnc: Rhannu swydd ac ethol Cynulliad mwy amrywiol

Pleser oedd darparu tystiolaeth ar lafar i'ch Pwyllgor ar 13 Ionawr fel rhan o'ch Ymchwiliad i 'Ethol Cynulliad mwy amrywiol', yr ydych yn ddo yn archwilio argymhellion y Panel Arbenigol ar Ddiwygio Etholiadol y Cynulliad.

Yn dilyn hynny, rydych wedi gofyn am wybodaeth ychwanegol o ran ein safbwyt ar rannu swydd a'r cyfleoedd y gallai ddarparu i wella amrywiaeth yn y Cynulliad.

Cefnoga'r Comisiwn Argymhelliaid 11 y Panel Arbenigol:

Bydd y Comisiwn yn croesawu gohebiaeth yn y Gymraeg a'r Saesneg.

The Commission welcomes correspondence in Welsh or English.

Ff/T: 029 2044 7710

E: correspondence@equalityhumanrights.com

Bloc 1, Cainc D, Adeiladau Llywodraeth, Heol Santes Agnes,
Caerdydd, CF14 4YJ

Block 1, Spur D, Government Buildings, St Agnes Road,
Cardiff, CF14 4YJ

equalityhumanrights.com

'Electoral law, Assembly procedures and the Remuneration Board's Determination on Members' Pay and Allowances should be changed to enable candidates to stand for election on the basis of transparent job sharing arrangements. The guiding principles of such arrangements should be that candidates clearly articulate the basis of their job sharing agreement to voters, that job sharing partners are treated as if they are one person, and that job sharing Members should give rise to no additional costs beyond those of a single Assembly Member.'

Yn ychwanegol, mae rhannu swydd ac ymarferion gweithio hyblyg eraill mewn rolau nad ydynt yn ymwneud â gwleidyddiaeth yn darparu cyfle gwell i unigolion i sefyll am, a dal, rolau etholiadol. Argymhellau'n hadroddiad [Cyfleoedd Teg i Bawb](#) y dylai gweithio rhan amser, rhannu swydd a mathau eraill o weithio hyblyg fod ar gael ar bob lefel sefydliadau.

Mae amrywiaeth o ran cynrychioliad yn bwysig ar gyfer egwyddorion democraidd cydraddoldeb, effeithiolrwydd, tegwch, cyfiawnder a chyfreithlondeb. Byddai'r Comisiwn yn croesawu ystyriaeth bellach y Pwyllgor

Bydd y Comisiwn yn croesawu gohebiaeth yn y Gymraeg a'r Saesneg.

The Commission welcomes correspondence in Welsh or English.

Ff/T: 029 2044 7710

E: correspondence@equalityhumanrights.com

Bloc 1, Cainc D, Adeiladau Llywodraeth, Heol Santes Agnes,
Caerdydd, CF14 4YJ

Block 1, Spur D, Government Buildings, St Agnes Road,
Cardiff, CF14 4YJ

equalityhumanrights.com

ar rannu swydd ac arferion gweithio hyblyg eraill fel modd i sicrhau Cynulliad amrywiol.

Yr eiddoch yn ddiffuant,

Parch. Ruth Coombs

Pennaeth Cymru

Cymru | Comisiwn Cydraddoldeb a Hawliau Dynol

Bydd y Comisiwn yn croesawu gohebiaeth yn y Gymraeg a'r Saesneg.

The Commission welcomes correspondence in Welsh or English.

Ff/T: 029 2044 7710

E: correspondence@equalityhumanrights.com

Bloc 1, Cainc D, Adeiladau Llywodraeth, Heol Santes Agnes,
Caerdydd, CF14 4YJ

Block 1, Spur D, Government Buildings, St Agnes Road,
Cardiff, CF14 4YJ

equalityhumanrights.com